

**Suomen Journalistiliitto
Järjestötutkimus 2017**

Yhteenveto tuloksista

1. Tutkimuksen toteutus

Suomen Journalistiliiton järjestötutkimuksessa selvitettiin jäsenten näkemyksiä ja mielipiteitä liiton toimintaa kohtaan.

Tutkimusaineisto kerättiin sähköpostikyselynä 19.9.–3.10. 2017. Kyselykutsut lähetettiin kaikille jäsenille, joiden sähköpostiosoite oli tiedossa.

Tutkimukseen vastasi 2526 jäsentä, vastausprosentti on hyvä 21,9.

Tutkimuksen aineisto edustaa hyvin liiton jäseniä niin iän, työsuhteen kuin jäsenyhdistysten osalta. Yli 60-vuotiaat ja eläkeläiset ovat hieman aliedustettuina, kun taas 50–59-vuotiaiden ryhmässä on yliedustusta koko jäsenkuntaan verrattuna.

Kysymysten suunnittelusta vastasi Journalistiliitto ja tulosten analysoinnista Infotain Oy.

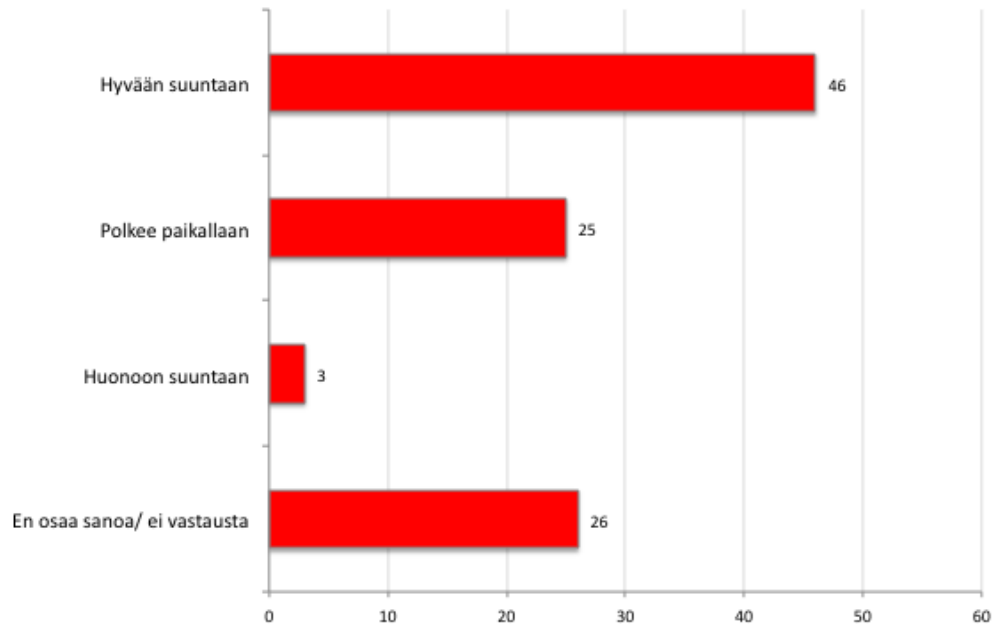
Tähän yhteenvetoon on koottu tutkimuksen keskeiset tulokset:

- Toiminnan kehityssuunta
- Liiton toiminnan tunteminen
- Syyt Journalistiliittoon kuulumiselle
- Journalistiliiton tärkeimmät tehtävät
- Liiton onnistuminen tehtävien hoidossa
- Tärkeimmät jäsenpalvelut ja -edut
- Odotuksiin vastaaminen
- Liittoa kuvaavat mielikuvaominaisuudet

2. Toiminnan kehityssuunta

Mielestäni liitto on kehittynyt....

Kaikki vastaajat (% , N=2526)

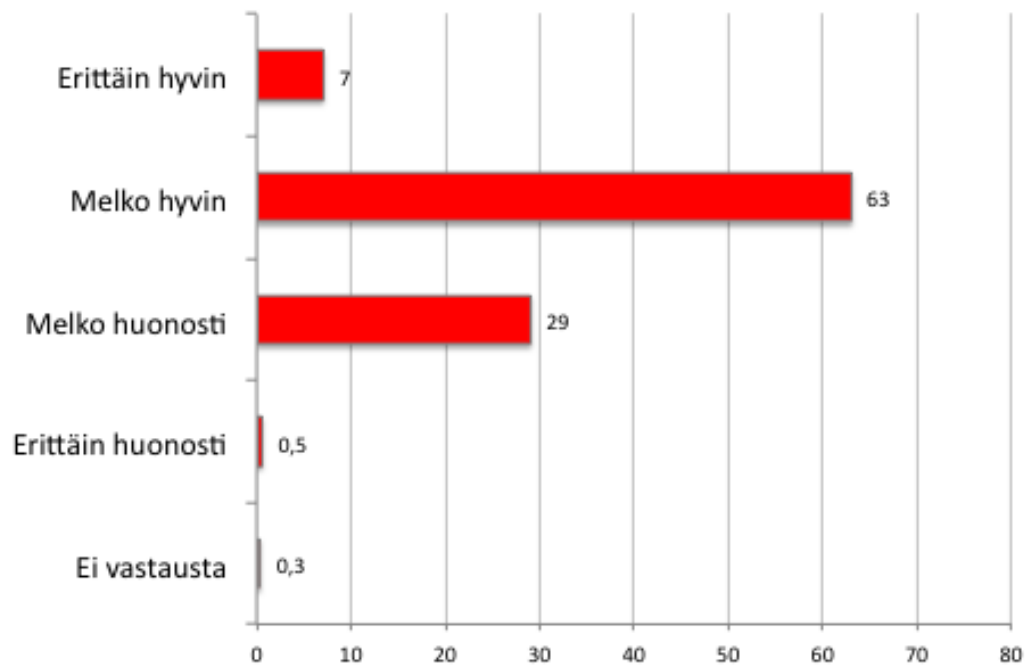
Journalistiliiton toiminta kehittyy jäsenten mielestä hyvään suuntaan ja jäsenet ovatkin tässä suhteessa optimistisia.

Melkein puolet jäsenistä (46 %) arvelee, että liitto on kehittynyt hyvään suuntaan. Neljännes (25 %) on sitä mieltä, että toiminta polkee paikallaan ja vain 3 % sanoo toiminnan menneen heikompaan suuntaan. Neljännes vastaajista (26 %) ei ota kantaa, mikä kertoo todennäköisesti toiminnan puutteellisesta tuntemisesta.

Vastaajaryhmäkohtaiset erot jäävät tämän kysymyksen osalta suhteellisen pieniksi.

3. Liiton toiminnan tunteminen

Kuinka hyvin tunnet Journalistiliiton toimintaa? Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Jäsenet tuntevat Journalistiliiton toimintaa melko hyvin.

Yli kaksi kolmännestä (70 %) tuntee liiton toimintaa oman arvionsa mukaan joko erittäin tai melko hyvin. Erittäin hyvin tuntevien osuus (7 %) on suhteellisen pieni ja kun noin joka kolmas (30 %) tuntee toimintaa huonosti, tuntemuksessa on jonkin verran parantamisen varaa.

Toiminnan tunteminen kasvaa kokemuksen karttuessa: vanhemmat jäsenet tuntevat toimintaa selvästi paremmin nuoret. Alle 40-vuotiaista jäsenistä reilu kolmannes tuntee toimintaa huonosti.

4. Syyt Journalistiliittoon kuulumiselle

Alla on lueteltu joitakin syitä kuulua Journalistiliittoon? Valitse 1-3 oman jäsenyytesi kannalta tärkeintä tekijää.

Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Ansioidonnanainen työttömyysturva on tärkein syy Journalistiliittoon kuulumiselle: 46 % jäsenistä sijoittaa sen kolmen tärkeimmän tekijän joukkoon. Seuraaviksi sijoittuvat pressikortti, avun saaminen ongelmatilanteissa ja työehtosopimusneuvottelut, joita pitää tärkeänä noin kolmannes jäsenistä. Noin joka neljäs (27 %) pitää jäsenyyttä itsestään selvytenä ja melkein yhtä moni (23 %) mainitsee halun kuulua journalistien yhteisöön. Jäsenedut ovat tärkeitä joka neljännelle vastaajalle.

Liittoon kuulumisen motiivit vaihtelevat vastaajaryhmittäin. Nämä erot kuvastavat eroja eri jäsenryhmien tarpeissa ja odotuksissa, eikä Journalistiliitto ole tässä suhteessa täysin yhtenäinen. Parhaiten jäsenryhmien erilaiset motiiveja kuvastaa jäsenten ammattiasema.

Työsuhteessa olevat korostavat ansioidonnanainen työttömyysturvan ja työehtosopimusneuvottelujen merkitystä. Erityisesti työehtosopimusneuvottelujen merkitys on selvästi suurempi kuin muissa ryhmissä, joissa se ei kuulu kuuden tärkeimmän motiivin joukkoon. Journalistien yhteisöön kuulumisen tai oman ammattilaisuuden korostaminen eivät nouse tärkeimpien tekijöiden joukkoon.

Ansioidonnanainen työttömyysturva	61 %
Liitto neuvottelee työehtosopimukseni	47 %
Saan apua ongelmatilanteissa	37 %
Saan pressikortin	32 %
Jäsenedut, kuten Journalisti-lehti ja vakuutukset	23 %
Jäsenyys on minulle itsestänselvyys	22 %

Työttömät jäsenet pitävät ansiosidonnaista työttömyysturvaa selvästi tärkeimpänä tekijänä jäsenyydessä. Avun saaminen ongelmatilanteissa on niin ikään keskimääräistä tärkeämpää. Journalistien yhteisöön kuulumisen on tärkeämpää kuin työsuhteessa oleville.

Ansiosidonnainen työttömyysturva	65 %
Saan apua ongelmatilanteissa	42 %
Jäsenyys on minulle itsestäänselvyys	28 %
Haluan kuulua Journalistien yhteisöön	27 %
Saan pressikortin	25 %
Jäsenedut, kuten Journalisti-lehti ja vakuutukset	21 %

Freelancerien ja yrittäjien tarpeet ja motiivit eroavat selvästi työsuhteessa olevista tai työttömistä jäsenistä. Tärkein jäsenyyden syy on pressikortti ja jäsenyhteisössä korostuu yhteisöllisyyden merkitys eli halu kuulua journalistien yhteisöön, koulutukset ja jäsenyyden tuoma ammatillinen status (jota pressikortti usein käytännössä ilmentää). Ansiosidonnaisella työttömyysturvalla on vähäinen merkitys, mutta avun saamista ongelmatilanteissa arvostetaan. Journalistiliittoon kuulumista ei pidetä itsestään selvyytenä, vaan jäsenyyden merkitys rakentuu muuta kautta.

Saan pressikortin	50 %
Saan apua ongelmatilanteissa	35 %
Jäsenedut, kuten Journalisti-lehti ja vakuutukset	35 %
Haluan kuulua Journalistien yhteisöön	34 %
Liiton tarjoamat koulutukset	31 %
Jäsenyys kertoo, että olen vakavasti otettava ammattilainen	30 %

Opiskelijat arvostavat erityisesti pressikorttia ja jäsenetuja, mutta myös halu kuulua journalistien yhteisöön on tärkeää. Avun saaminen ongelmatilanteissa on tärkeä, mutta ei aivan yhtä tärkeä kuin muissa ryhmissä.

Saan pressikortin	49 %
Jäsenedut, kuten Journalisti-lehti ja vakuutukset	43 %
Haluan kuulua Journalistien yhteisöön	37 %
Jäsenyys on minulle itsestäänselvyys	28 %
Ansiosidonnainen työttömyysturva	26 %
Saan apua ongelmatilanteissa	26 %

Jäsenyhteisöön kuulumista ja jäsenyyden syitä kartoitettiin tarkemmin avoimella kysymyksellä: vastaajia pyydettiin kertomaan omin sanoin, mikä heille on tärkeää Journalistiliiton jäsenyydessä.

Runsaiden ja monipuolisten vastausten perusteella jäsenyydessä arvostetaan erityisesti vahvaa yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta alan ammattilaisten kesken sekä liiton tuomaa turvaa (työttömyysturva, avun saaminen, neuvonta). Monille liittoon kuulumisen on sinällään itseisarvo ja ammattikunnan etujen puolustaminen tärkeää.

- Yhteisöllisyys, kuulumisen journalistien yhteisöön, se että ”olla samaa porukkaa”
- Avun ja neuvonnan saaminen mahdollisissa ongelmatilanteissa
- Ammatillisen järjestäytymisen tärkeys ja yhteisten asioiden ajaminen, ”liittoon pitää kuulua”
- Liiton tuoma turvallisuuden tunne, ”antaa selkänöjan”, ”vakuutus pahan päivän varalta”
- Ammatti-identiteetin ja ammatillisen statuksen esiin nostaminen, ”jäsenenä on oikea journalisti”
- Ajan tasalla pysyminen, saa tietoa alan kehityksestä ja ajankohtaisista asioista
- Työttömyysturva
- Pressikortti

5. Journalistiliiton tärkeimmät tehtävät

Kuinka tärkeänä pidät Journalistiliiton seuraavia tehtäviä? Vastaa asteikolla 4 = erittäin tärkeä, 1 = tarpeeton

Erittäin tärkeät tehtävät/ Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Laki- ja työsuhteneuvonta sekä jäsenten ansiotason turvaaminen ovat asioita, joita pitää erittäin tärkeänä yli 70 % vastaajista. Seuraavina tärkeysjärjestyksessä ovat työajoista ja lomista sopiminen, ammattietiikan vaaliminen ja edistäminen sekä alan arvostuksen ylläpitäminen ja edistäminen. Vähiten tärkeitä ovat liiton tarjoamat jäsenedut, liiton järjestämä koulutus ja alan koulutustarjontaan vaikuttaminen, mutta niilläkin on toki oma merkityksensä.

Työsuhteessa olevien ja freelancereiden ja yrittäjien välillä on joitakin mainitsemisen arvoisia eroja:

Työsuhteessa olevien mielestä tärkeämpiä asioita ovat

- jäsenten ansiotason turvaaminen
- työajoista ja lomista sopiminen
- liiton toiminta työpaikoilla
- työpaikalla tapahtuva sopimus- ja neuvottelutoiminta

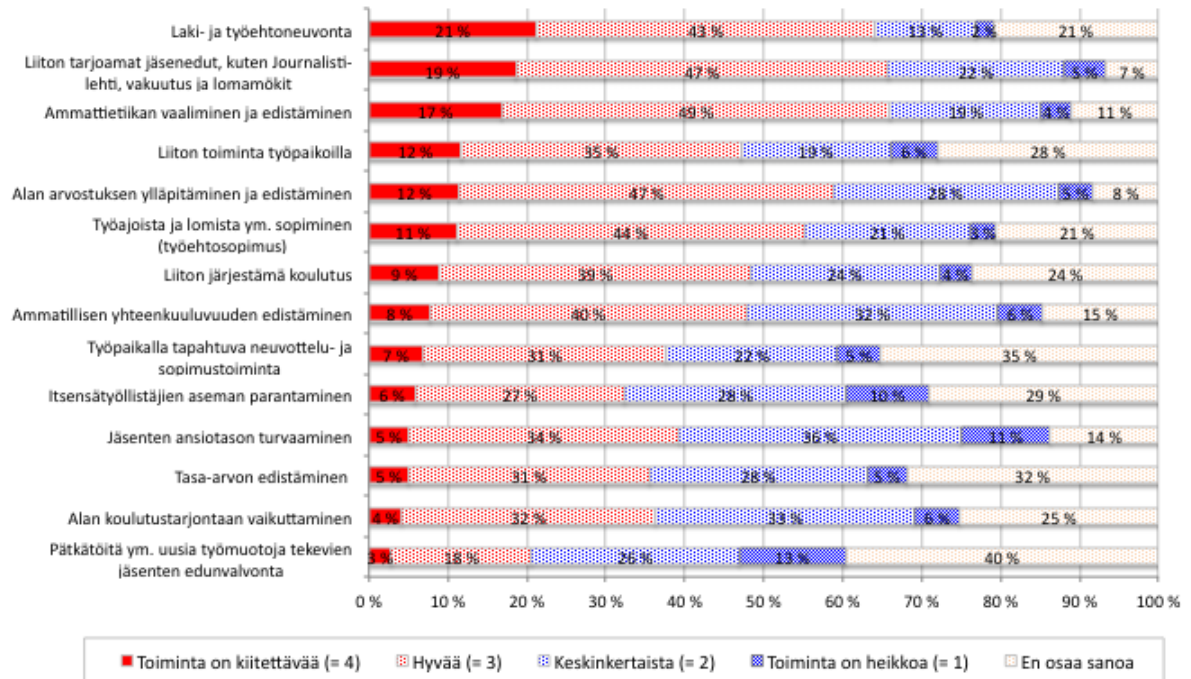
Freelancerit pitävät seuraavia asioita työsuhteessa olevia tärkeäimpinä:

- itsenätyöllistäjien aseman parantaminen
- pätkätöitä ym. uusia työmuotoja tekevien jäsenten edunvalvonta
- ammatillisen yhteenkuuluvuuden edistäminen
- alan koulutustarjontaan vaikuttaminen
- liiton tarjoamat jäsenedut
- liiton järjestämä koulutus
- ammattietiikan vaaliminen ja edistäminen

6. Liiton onnistuminen tehtävien hoidossa

Miten liitto on mielestäsi onnistunut näissä tehtävissä? Vastaa asteikolla 4 = toiminta on kiitettävää, 1 = toiminta on heikkoa.

Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Yleisesti ottaen Journalistiliiton jäsenet ovat sitä mieltä, että liitto on onnistunut tehtäviensä hoidossa jokseenkin hyvin. Neljästätoista tehtävästä 10 saa enemmän kiitettäviä ja hyviä arvosanoja kuin keskinkertaisia ja huonoja. Neljän tehtävän osalta Journalistiliito voisi onnistua jäsentensä mielestä paremmin.

Yli puolet vastaajista antaa viidelle tehtävälle joko kiitettävän tai hyvän arvosanan:

Ammattietiikan vaaliminen ja edistäminen	66 %
Liiton tarjoamat jäsenedut	66 %
Laki- ja työsuhdeneuvonta	64 %
Alan arvostuksen ylläpitäminen ja edistäminen	59 %
Työajoista ja lomista sopiminen	55 %

Eniten heikkoja arvosanoja saavat

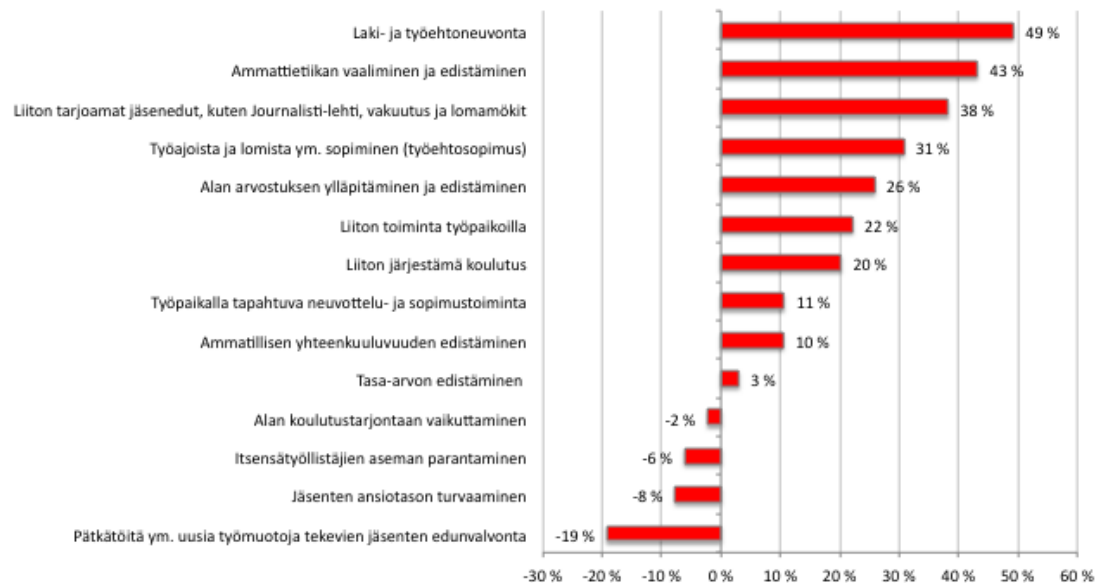
Pätkätöitä tekevien jäsenten edunvalvonta	13 %
Jäsenten ansiotason turvaaminen	11 %
Itsensätyöllistäjien aseman parantaminen	10 %

Vastauksissa kiinnittää huomiota eos-vastausten suuri osuus, mikä kertoo toiminnan puutteellisesta tuntemuksesta ja ohuesta kosketuspinnasta liittoon. Tällaisia heikommin tunnettuja tehtäviä ovat erityisesti pätkätöitä tekevien edunvalvonta, työpaikoilla tapahtuva neuvottelu- ja sopimustoiminta, tasa-arvon edistäminen, itsensätyöllistäjien aseman parantaminen ja liiton toiminta työpaikoilla. Osa näistä tehtävistä ei kosketa kaikkia jäseniä, mutta tuntemus voisi kuitenkin olla hieman parempaa. Jäseneduista, alan arvostuksen ylläpitämisestä ja ammattietiikan vaalimisesta melkein kaikilla jäsenillä on jonkinlainen käsitys.

Tehtävissä onnistumista kannattaa tarkastella **hyvien ja huonojen arvosanojen erotuksen** kautta. Erotus kertoo missä on onnistuttu hyvin ja missä on parantamisen varaa.

Erotus: Toiminta kiitettävää tai hyvää – Toiminta keskinkertaista tai huonoa

Jäsenten mielestä liitto on onnistunut parhaiten laki- ja työehtoneuvonnassa. Myös ammattietiikan vaaliminen ja edistäminen, liiton tarjoamat jäsenedut sekä työajoista sopiminen ovat selvästi positiivisen puolella.

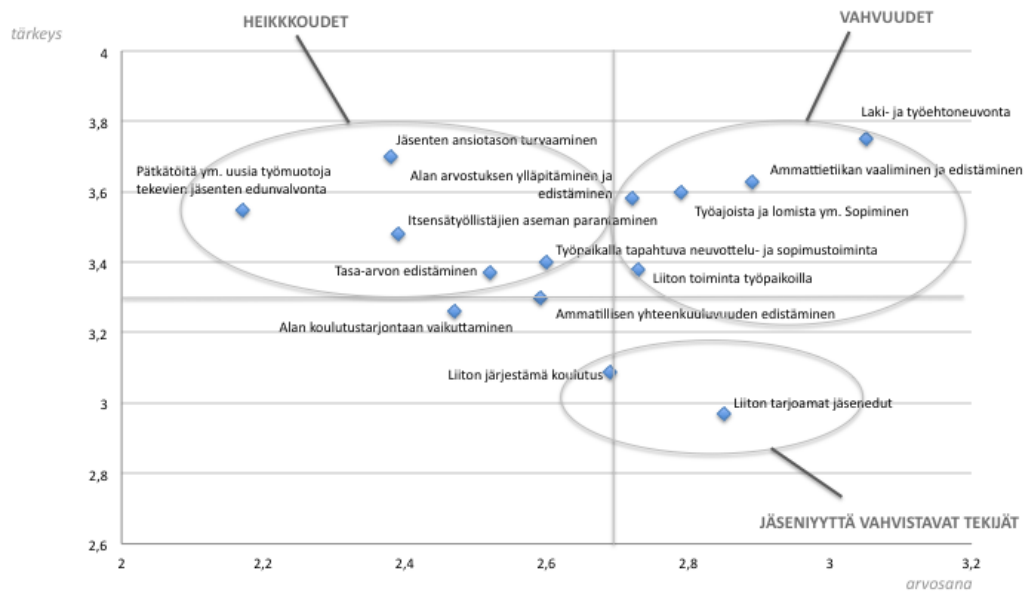
Mielipiteitä jakavia ja siten jossain määrin parannusta kaipaavia asioita ovat ammatillisen yhteenkuuluvuuden edistäminen, työpaikoilla tapahtuva neuvottelu- ja sopimustoiminta, liiton järjestämä koulutus ja liiton toiminta työpaikoilla. Nämä ovat siis tehtäviä, joihin osa jäsenistä on tyytyväisiä ja osa tyytymättömiä.

Eniten parannusta kaipaava tehtävä on pätkätöitä ym. uusia työmuotoja tekevien jäsenten edunvalvonta, joka on selvästi ”pakkasen puolella”. Myös jäsenten ansiotason turvaamisen ja itsensätyöllistäjien aseman parantamisen osalta jäsenissä on enemmän tyytymättömiä kuin tyytyväisiä.

Muutamia vastaajaryhmäkohtaisia eroja:

- Naiset ovat tyytyväisempiä kuin miehet, lukuun ottamatta tasa-arvon edistämistä
- Alle 40-vuotiaat ja alle 5 vuotta jäsenenä olleet ovat keskimääräistä tyytyväisempiä, tyytymättömyys kasvaa jäsenyyden keston kasvaessa
- Opiskelijajäsenet ovat selvästi keskimääräistä tyytyväisempiä
- Työsuhteessa olevat antavat keskimääräistä huonomman arvosanan liiton järjestämälle koulutukselle, työpaikalla tapahtuvaan toimintaan ollaan keskimääräistä tyytyväisempiä
- Freelancerit ja yrittäjät ovat keskimääräistä tyytyväisempiä liiton järjestämään koulutukseen, jäsenetuihin ja ammattietiikan vaalimiseen. Itsensätyöllistäjien aseman parantaminen saa puolestaan selvästi keskitasoa heikomman arvosanan freelancereilta.
- Työttömät ovat selvästikin pettyneitä toimintaan työpaikoilla (luottamusmiehet ja osastot) sekä työpaikoilla tapahtuvaan sopimus- ja neuvottelutoimintaan
- Eläkeläiset antavat keskimääräistä heikomman arvosanan liiton tarjoamille jäseneduille

Nelikenttä: Tehtävissä onnistuminen suhteessa tehtävän tärkeyteen

Journalistiliiton vahvuuksia ovat laki- ja työsuhdeneuvonta, ammattietikan vaaliminen ja edistäminen, työajoista ja lomista sopiminen, alan arvostuksen ylläpitäminen ja edistäminen ja liiton toiminta työpaikoilla. Nämä viisi tekijää ovat jäsenille tärkeitä ja saavat suhteellisen hyvän arvosanan.

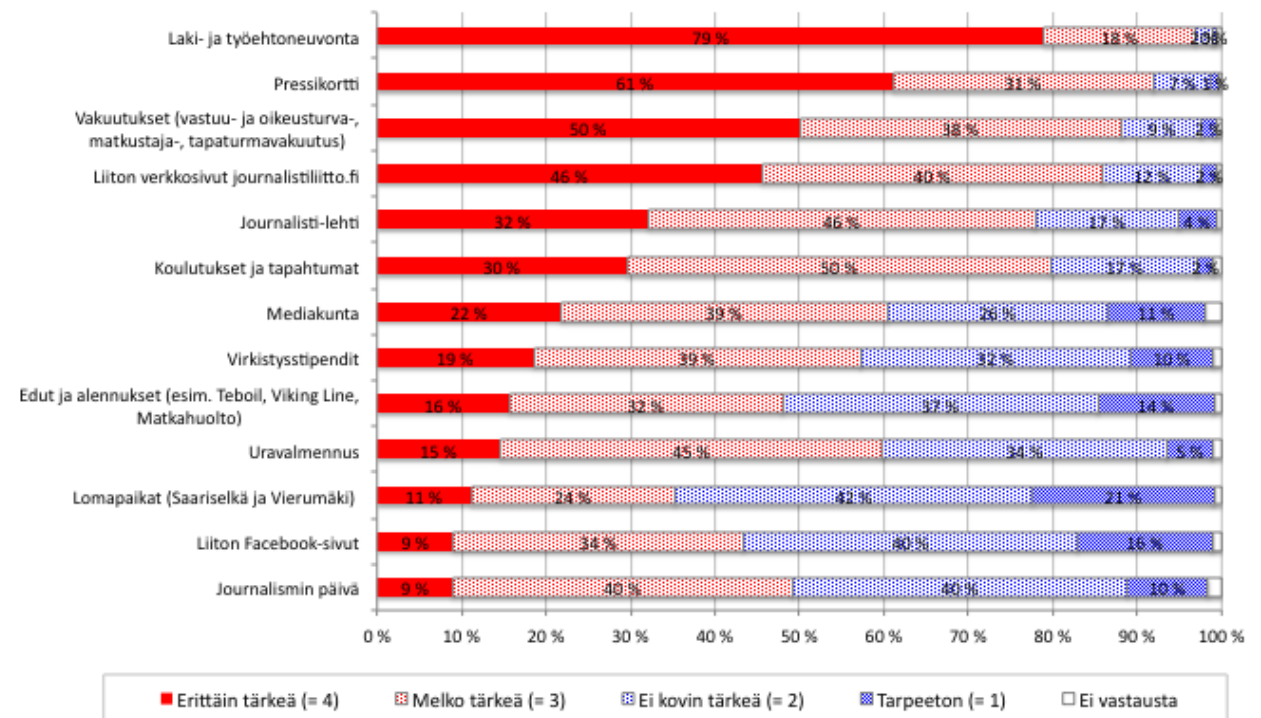
Heikkouksia ja parannusta kaipaavia asioita ovat pätkätöitä ym. uusia työmuotoja tekevien edunvalvonta, jäsenten ansiotason turvaaminen, itsensätyöllistäjien aseman parantaminen, tasa-arvon edistäminen ja työpaikalla tapahtuva neuvottelu- ja sopimustoiminta. Nämä viisi kohtaa koetaan tärkeiksi, mutta niiden osalta Journalistiliitto ei ole onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla.

Liiton tarjoamat jäsenedut ja liiton tarjoama koulutus eivät kuulu tärkeimpien tekijöiden joukkoon, mutta ne saavat hyvän arvosanan. Näitä tekijöitä voi kutsua jäsenyyttä vahvistaviksi ja jäsenyyttä syventäviksi tekijöiksi, joilla on oma merkittävä osansa jäsen-suhteen hoidossa.

7. Tärkeimmät jäsenpalvelut ja –edut

Kuinka tärkeänä pidät seuraavia Journalistiliiton jäsenpalveluja ja –etuja?

Kaikki vastaajat (% , N=2526)

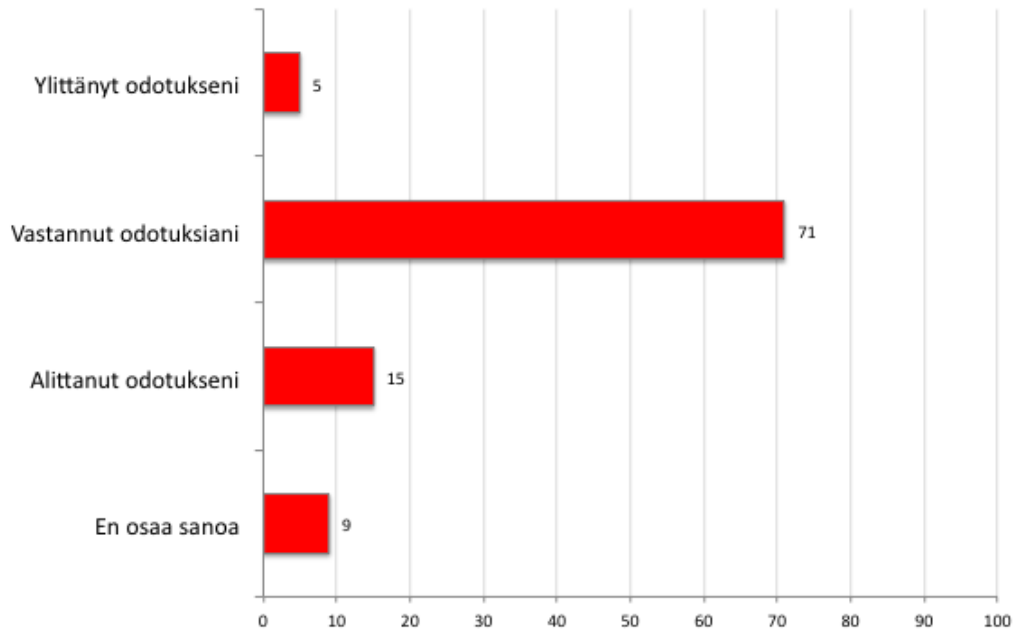
Erittäin tärkeä –vastauksilla mitattuna selvästi tärkeimmät palvelut ovat laki- ja työsuhteneuvonta ja pressikortti.

Näiden ohella vakuutukset, liiton verkkosivut, Journalisti-lehti sekä koulutukset ja tapahtumat ovat jäsenille tärkeitä. Yli 70 % jäsenistä pitää näitä palveluja ja etuja vähintään melko tärkeänä.

Eniten tarpeeton mainintoja kerää lomapaikat (21 % vastaajista kokee edun tarpeettomaksi). Myös edut ja alennukset, Facebook-sivut, Mediakunta ja Journalismin päivä saavat osakseen jonkin verran tarpeeton-mainintoja.

8. Odotuksiin vastaaminen

Onko Journalistiliiton toiminta vastannut omia odotuksiasi? Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Kaiken kaikkiaan kolme neljästä vastaajasta (76 %) sanoi, että liiton toiminta on joko ylittänyt tai vähintäänkin vastannut omia odotuksia. Tässä suhteessa jäsenet ovat tyytyväisiä liiton toimintaan.

Alittanut odotukseni vastauksia annetaan kuitenkin enemmän kuin ylittänyt odotuksia, mikä on jossain määrin huolestuttavaa. Erotusten saldo on -10. Keskimääräistä tyytymättömpiä ovat 50-59-vuotiaat ja työttömät jäsenet.

Avoimen palautteen perusteella tyytyväisyyttä nostavia tekijöitä ovat esimerkiksi

- Avun saaminen ongelmatilanteissa, erityisesti lakipalvelut ja -neuvonta
- Koulutukset, kurssit, tilaisuudet
- Journalisti-lehti
- Henkinen selkänoja, turvallisuuden tunteen lisääminen
- Perustehtävien hyvä hoitaminen, ”perusasiat toimii hyvin”
- Liiton aktiivisuus, kannanotot ja ulostulot
- Tiedotustoiminta, pitää jäsenet ajan tasalla
- Jäsenedut, esim. lomamökit ja vakuutukset
- Liiton henkilöstön palvelualttius
- Työttömyysturva
- Toiminnan kehittäminen, esim. freelancereiden ja pätkätyöläisten edunvalvonta

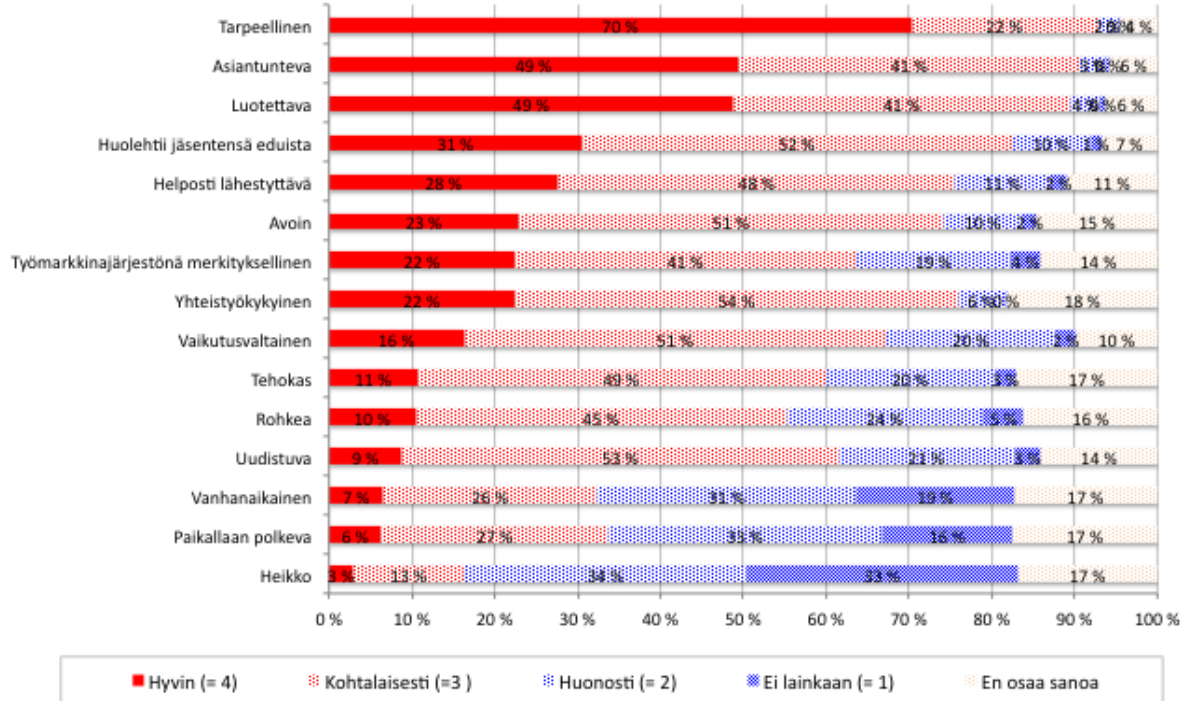
Toisaalta tyytymättömyyttä herättäviä asioita ovat mm.

- Toiminnan hampaattomuus esim. yt-neuvottelutilanteissa ja palkkaneuvotteluissa
- Ansiotason kehitys, palkkatason suhteellinen heikentyminen ja paikallaan polkeminen
- Freelancereiden ja pätkätyöläisten aseman ajaminen ja edistäminen
- Edunvalvonta ja sopimusneuvotteluissa onnistuminen
- Jäsenmaksun kalleus, vastineen saaminen rahalle
- Neuvonnan puutteellisuus ja tulkinnanvaraus tai odotettua tukea ei saanutkaan

9. Liittoa kuvaavat mielikuvaominaisuudet

Miten hyvin seuraavat ominaisuudet kuvaavat Journalistiliittoa? Vastaa asteikolla 4 = hyvin, 1 = ei lainkaan.

Kaikki vastaajat (% , N=2526)

Yleiskuva liitosta on myönteinen. Jäsenten mielestä Journalistiliitto on tarpeellinen, asiantunteva ja luotettava. Myös huolehtii jäsentensä eduista, yhteistyökykyinen, avoin ja helposti lähestyttävä kuvaavat hyvin liittoa.

Jossain määrin mielipiteitä jakavia ja ristiriitaisia näkemyksiä herättäviä ominaisuuksia ovat rohkea, tehokas, uudistuva ja vaikutusvaltainen. Osa jäsenistä arvelee, että nämä ominaisuudet kuvaavat liittoa hyvin, mutta osan mielestä näin ei ole.

Tässäkin kysymyksessä toiminnan puutteellinen ja ehkä pinnallinen tuntemus näkyy eos-vastausten suhteellisen suuressa määrässä. Esimerkiksi liiton tehokkuutta, rohkeutta ja uudistuvuutta eivät kaikki jäsenet osaa arvioida.